

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2011 m. kovo 14 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Rūtos Miliuvienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Arūno Dirvono ir Rositos Patackienės, sekretoriaujant Anetai Seržantovič, dalyvaujant pareiškėjo atstovui advokatui Dainiui Žiedui, atsakovės atstovei Kristinai Vainienei, viešame teismo posėdyje išnagrino administracinę bylą pagal pareiškėjo A. R. prašymą atsakovei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, dėl administracinių ginčų komisijos sprendimo vykdymo užtikrinimo

Teisėjų kolegija, išnagrinęjusi bylą,

n u s t a t ė :

pareiškėjas A. R. prašo įpareigoti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją (toliau Ministerija) įvykdyti Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos (toliau Komisija) 2010 m. spalio 11 d. sprendimą Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) ir pakartotinai išnagrinėti jo 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą.

Prašyme (b. l. 1-3) paaiškino, kad Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau Agentūra) 2010 m. liepos 12 d. raštu Nr. BRS-(3.82)-1625 informavo pareiškėją, kad Agentūros Rinkos reguliavimo programų departamentas 2010 m. liepos 8 d. priėmė sprendimą Nr. SP-1(11.84)-600 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugražinimo“ susigražinti dalį (2 908,01 Lt) išmokėtų tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei dalį (1 946,85 Lt) paramos, išmokėtos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ už 2009 deklaravimo metus. Agentūros 2010 m. liepos 14 d. raštu Nr. BR6-1370463 buvo informuotas, jog nustačius, kad jis nesilaikė Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės žemės ūkio naudmenoms reikalavimų (toliau GAAB reikalavimai), parama sumažinta 21 proc. Žemės ūkio ministrui 2010 m. liepos 20 d. pateikė pareiškimą, kuriuo ginčijo Agentūros sprendimus. Ministerija 2010 m. rugpjūčio 23 d. raštu Nr. 31N-R-741-1202 pranešė, kad Agentūros sprendimai laikytini pagrįstais.

Komisija, išnagrinėjusi jo skundą, 2010 m. spalio 11 d. sprendimu Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) panaikino Ministerijos 2010 m. rugpjūčio 23 d. sprendimą Nr. 31N-R-741-1202 ir įpareigojo pakartotinai išnagrinėti jo 2010 m. liepos 20 d. skundą.

Žemės ūkio ministerija 2010 m. spalio 28 d. raštu Nr. 31N-R-741-1572 nepanaikino Agentūros 2010 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. SP-1(11.84)-600, teigdama, kad šis sprendimas yra pagrįstas. Mano, kad Ministerija neįvykdė Komisijos 2010 m. spalio 11 d. sprendimo Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293), nes iš esmės perrašė ankstesnio rašto tekstą, nepateikdama jokių sprendimą patvirtinančių įrodymų bei nepašalino Komisijos sprendime nurodytų ankstesnio sprendimo trūkumų, kurie buvę priežastis panaikinti 2010 m. rugpjūčio 23 d. sprendimą Nr. 31N-R-741-1202. Dėl šios priežasties 2010 m. lapkričio 18 d. skundu kreipėsi į Komisiją, prašydamas panaikinti Ministerijos 2010 m. spalio 28 d. sprendimą Nr. 31N-R-741-1572. Komisija 2010 m. gruodžio 7 d. sprendimu konstatavo, jog Ministerija neįvykdė Komisijos sprendimo turinio prasme ir tik formos prasme pareiškėjui atsakė; padarė išvadą, kad Ministerija neketina vykdyti Komisijos sprendimo. Komisija, atsižvelgdama į tai, jog nuo sprendimo vykdymui skirto laiko pasibaigimo pareiškėjui atsirado teisė kreiptis į Vilniaus apygardos administracinę teisumą dėl Komisijos sprendimo vykdymo užtikrinimo, skundo nagrinėjimą nutraukė.

Tvirtina, kad Ministerijos 2010 m. spalio 23 d. rašte Nr. 31N-R-741-1572 nepateikta jokių duomenų, patvirtinančių, jog pareiškėjas galėjęs padaryti pažeidimus, už kuriuos jam taikomos sankcijos. Iš esmės - tai perrašytas ankstesnis Ministerijos sprendimas, kurį panaikindama Komisija nurodė: Agentūros pateiktame žemėlapių fragmente nėra nurodyta, kada galimai nustatytas deginimo faktas jo deklaruotame lauke. Nepažymėta, jog GAAB reikalavimų 1.6 p. pažeidimas sudaro daugiau nei pusę lauko ploto. Jokių faktinių aplinkybių, pagrindžiančių, kad pareiškėjo valdoje padarytas ir nustatytas tyčinis GAAB reikalavimų 1.6 p. pažeidimas, Agentūra ministerijai nepateikė. Ministerija nevertino ir nenustatė Sankcijų už geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų nesilaikymą taikymo metodikos, patvirtintos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 (toliau Metodika), 2 p. pažeidimo aplinkybių, nepasisakyta dėl pareiškėjo teiginių, jog laukas anksčiau nevaldytas, t. y. Ministerija nesiaiškino, kada kilo gaisras, kas jį sukėlė, ar pareiškėjas tuo metu buvo lauko valdytojas.

Pareiškėjo teigimu, tik įvykdžius Komisijos sprendimą ir atsakius į nurodytus klausimus, ištyrus akcentuotas aplinkybes, Ministerija gali priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą. Pakartojimas, kad Agentūra iš Aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2009 m. gruodžio 7 d. gavo 2009 m. gruodžio 7 d. raštą Nr. SR-S-2252(6.219) su pridėtu kompaktiniu disku, kuriame užfiksuoti iki 2009 m. gruodžio 1 d. išdegintų plotų geografiniai duomenys EsriShape formatu LKS-94 koordinacijų sistemoje, kurie įkelti į Supaprastintų tiesioginių išmokų informacinę - Geografinę informacinę sistemas, nepatvirtina, kad jo deklaruotame kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) esančiame lauke Nr. 1 nebuvo laikomasi GAAB reikalavimų. Ministerija, įvykdydama Komisijos sprendimą, privalo surinkti ir pateikti duomenis, vienaprasmiškai patvirtinančius tariamą jo kaltumą dėl GAAB reikalavimų pažeidimų arba patenkinti jo 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą (skundą).

Atsakovė Žemės ūkio ministerija su pareiškėjo skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į skundą (b. l. 26-29) paaiškino, kad, vykdydama Komisijos sprendimą, pakartotinai išnagrinėjo pareiškėjo 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą dėl Agentūros 2010 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. SP-1(11.84)-600 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugražinimo“ pagrįstumo. Skunde pareiškėjas nurodė, jog nesutinka, kad yra pažeidęs GAAB reikalavimų 1.6 p., pagal kurį ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose žolė, taip pat ražienos negali būti deginamos.

Ministerija 2010 m. spalio 28 d. raštu Nr. 3IN-R-741-1572 priėmė sprendimą. Pažymi, kad Komisija pasisakė, jog Ministerijos 2010 m. liepos 12 d. sprendimas Nr. 3IN-R-741-1202 yra nepagrįstas ir naikintinas, tačiau Komisija savo sprendimu nepanaikino Agentūros 2010 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. ŠPICU.84)-600, „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugražinimo“ kaip nepagrįsto ir paliko įgalioti. Ministerija, pakartotinai vertindama pareiškėjo 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą, atsižvelgė į Komisijos sprendime nurodytas pastabas ir Agentūros sprendime nurodytas faktines aplinkybes.

Teigia, kad pareiškėjas 2009 m. birželio 13 d. Agentūrai pateikė paraišką gauti paramą tiesioginėmis išmokomis už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemones „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natūra 2000 išmokos“ ir kompensacines išmokas už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas 2009 m. (reg. Nr. *(duomenys neskelbtini)*) (toliau Paraiška), kurioje deklaravo 47,53 ha žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotą, už kurį mokamos tiesioginės išmokos ir skiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (mažo nepalankumo vietovės).

Agentūra pareiškėjo paraišką vertino vadovaudamasi Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 3D-188 (toliau 2009 m. Taisyklės), bei Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonių „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natūra 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ ir „Natūra 2000 išmokos“ įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-151 (toliau MPŪV taisyklės). 2009 m. Taisyklių 9 p. ir MPŪV taisyklių 5.4 p. nustatyta, kad žemės ūkio naudmenos, už kurias prašoma išmokų, turi atitikti GAAB reikalavimus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ 6 p. yra paskirtos valstybės institucijos ir įstaigos, atsakingos už kompleksinio paramos susiejimo sistemos įgyvendinimą. Pagal šio nutarimo 6.4 p. Aplinkos ministerijos įgaliosios institucijos yra atsakingos už žolės deginimo atvejų nustatymą ir informacijos teikimą Agentūrai. Įgyvendinant šį nutarimą, 2009 m. Taisyklių 9 p. nustatyta, kad Agentūra, taikydama sankcijas už GAAB 1.6 p. nurodytų reikalavimų nesilaikymą, turi vadovautis Aplinkos ministerijos reguliavimo srityje esančių įstaigų duomenimis apie pareiškėjų valdose nustatytus pažeidimų atvejus.

Šiuos duomenis aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas 2009 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. SR-S-2252(6.219) su kompaktiniu disku pateikė Agentūrai. Diske buvo užfiksuoti iki 2009 m. gruodžio 1 d. išdegintų plotų geografiniai duomenys EsriShape formatu LKS-94 koordinatų sistemoje, kurie buvo įkelti į Supaprastintų tiesioginių išmokų informacinę - Geografinę informacinę sistemas, ir jais vadovaujantis nustatyta, kad pareiškėjo deklaruotame kontroliniame žemės sklype Nr. *(duomenys neskelbtini)* esančiame lauke Nr. 1 (3,5 ha 5PD-1 (pūdymas (juodasis) nebuvo laikomasi GAAB reikalavimų 1.6 p. nustatyto reikalavimo, t. y. ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose žolė, taip pat ražienos negali būti deginamos. Todėl Agentūra, kaip institucija, atsakinga už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių administravimą, pritaikė sankcijas dėl tyčinio reikalavimų pažeidimo.

Metodikos 13.1 p. nustatyta, kad tyčiniam reikalavimų pažeidimui priskiriamas atvejis, kai pareiškėjo valdoje nustatomi Metodikos 1 priedo 4, 5, 6 ir 8 p. nurodytų GAAB reikalavimų pažeidimai. Metodikos 1 priedo 6 p. nurodyta, kad žolė ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose ir kiti žemės ūkio augalai bei jų ražienos negali būti deginami, išskyrus atvejus, numatytus Aplinkos apsaugos reikalavimuose, patvirtintuose aplinkos ministro 1999 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 269.

Pažymi, kad GAAB reikalavimų pažeidimai į tyčinius ir netyčinius nėra skirstomi remiantis nustatytu pažeidimo plotu. Sankcija už tyčinį GAAB reikalavimų pažeidimą pareiškėjui buvo pritaikyta vadovaujantis Metodikos 10.1 p., kuriame nurodyta, kad išmoka pareiškėjui sumažinama 20 procentų ir sankcijos dydis atitinkamai padidinamas ar sumažinamas įvertinusšių reikalavimų pažeidimą pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus pagal šios Metodikos 1, 2 ir 3 priedus. Atsižvelgiant į tai, pagrindinė išmokos dalis pareiškėjui buvo sumažinta 21 procentu.

Teismo posėdyje pareiškėjo atstovas prašymą palaikė remdamasis jame nurodytais motyvais.

Atsakovės atstovė teismo nagrinėjimo metu prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti.

Prašymas tenkintinas.

Administracinėje byloje ginčas kilęs dėl to, ar administracinių ginčų komisijos priimtas sprendimas buvo tinkamai įvykdytas.

Nagrinėtinu atveju aktualios Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 str. nuostatos: „1. Tais atvejais, kai pareiškėjas kreipiasi į administracinę teisumą su prašymu užtikrinti administracinių ginčų komisijos priimto sprendimo vykdymą, teismas išreikalauja iš atitinkamos komisijos medžiagą, kurios pagrindu buvo priimtas sprendimas, ir rašytinio proceso tvarka patikrina jo teisėtumą. Jeigu teismas nustato, kad administracinių ginčų komisijos sprendimas yra neteisėtas, tai priima sprendimą panaikinti komisijos sprendimą ir pats išsprendžia bylą iš esmės šio įstatymo nustatyta tvarka. 2. Jeigu teismas nustato, kad komisijos sprendimas yra teisėtas, tai priima sprendimą įpareigoti viešojo administravimo subjektą per teismo nustatytą laiką įvykdyti administracinių ginčų komisijos sprendimą. Tokio teismo sprendimo vykdymui užtikrinti taikomos šio įstatymo 97 straipsnio nuostatos“.

Remiantis bylos įrodymais nustatyta, kad 2009 m. birželio 13 d. A. R. pateikė Agentūrai Paraišką gauti tiesiogines išmokas už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programos priemones „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natūra 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natūra 2000 išmokos“ ir kompensacines išmokas už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas 2009 m. (reg. Nr. *(duomenys neskelbtini)*). Pareiškėjas deklaravo 47,53 ha žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotą, už kurį mokamos tiesioginės išmokos bei skiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (mažo nepalankumo vietovės) (VAGK byla, l. 59-62).

Aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas 2009 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. SR-S-2252(6.219) „Dėl išdegintų plotų pateikimo“ informavo Agentūrą, jog įgyvendindamas duomenų teikimo ir bendradarbiavimo sutarties 2.6 p. apie kompleksinės paramos susiejimo reikalavimų dėl GAAB srityje dėl ražienų bei žolės ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose deginimo atvejų nesilaikymo, siunčia užfiksuotus iki 2009 m. gruodžio 1 d.

išdegintų plotų geografinius duomenis EsriShape formatu, LKS-94 koordinacių sistemoje; nurodė, jog pridedamas kompaktinis diskas.

Agentūra 2010 m. vasario 3 d. pranešimu Nr. 1262496 (VAGK byla, l. 57) pareiškėją informavo, kad pagal Paraišką apskaičiuota ir skirta išmokėti 24 866,18 Lt paramos suma.

2010 m. liepos 8 d. Agentūros Rinkos reguliavimo programų departamentas priėmė sprendimą Nr. SP-1(11.84)-600 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugražinimo“ (VAGK byla, l. 5-6), konstatuodamas, kad 2009 m. Paraiška buvo administruojama iš naujo ir buvo pritaikytos sankcijos; bendra susidariusi permoka yra 4 854,86 Lt.

Agentūra 2010 m. liepos 14 d. raštu Nr. BR6-1370463 (VAGK byla, l. 43-44) pranešė, kad pagal Paraiškoje pateiktus duomenis, pritaikius kompleksinio paramos susiejimo sankciją (4854,86 Lt), pareiškėjui yra skiriama 20 011,32 Lt dydžio galutinė išmokų suma. Nurodė, kad pareiškėjo valdoje nustatytas tyčinis GAAB reikalavimo nedeginti žolės, kitų žemės ūkio augalų bei ražienų ganyklose ir pievose, taip pat ilgametėse ganyklose ir pievose, nesilaikymo atvejis, todėl pareiškėjui pagal Metodiką pritaikyta sankcija, t. y. parama sumažinta 21 procentu.

A. R., nesutikdamas su Agentūros priimtais sprendimais, 2010 m. pareiškimu kreipėsi į Ministeriją (VAGK, b. l. 8).

Ministerija 2010 m. rugpjūčio 23 d. raštu Nr. 31N-R-741-1202 „Dėl A. R. pareiškimo“ (VAGK byla, l. 34-36) atsakė pareiškėjui į jo 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą, Nurodė teisės aktus, kuriais remdamasi Agentūra vertino Paraišką. Pažymėjo, jog gavusi iš Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento duomenis ir įkėlusį juos į Supaprastintątiesioginių išmokų informacinę - Geografinę informacinę sistemas, Agentūra nustatė, kad lauke Nr. 1 nebuvo laikomasi GAAB 1.6 p. nustatyto reikalavimo. Todėl pagal Metodikos 10.1 p. ir 1, 2 bei 3 priedus Agentūra pagrindinę išmokos dalį ir paramą kompensacinėmis išmokomis sumažino 21 procentu. Ministerija informavo, kad išnagrinėjusi pareiškėjo kreipimąsi, atlikusi faktinių aplinkybių ir pateiktų dokumentų teisinį įvertinimą, nustatė, kad Agentūros 2010 m. liepos 12 d. pranešimas Nr. BRS-(3.82)1625 ir 2010 m. liepos 8 d. sprendimas Nr. SP-1(11.84)-600 laikytini pagrįstais.

A. R. kreipėsi į Komisiją, prašydamas panaikinti Ministerijos 2010 m. rugpjūčio 23 d. sprendimą Nr. 31N-R-741-1202, Agentūros 2010 m. liepos 8 d. sprendimą Nr. SP-1(11.84)-600 ir 2010 m. liepos 14 d. sprendimą Nr. BR6-1370463 (VAGK byla, l. 106-108).

Komisija 2011 m. spalio 11 d. sprendimu Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) panaikino Ministerijos 2010 m. rugpjūčio 23 d. sprendimą Nr. 31N-R-741-1202 ir įpareigojo kartotinai išnagrinėti A. R. 2010 m. liepos 20 d. skundą (VAGK byla, l. 136-141). Minėtas sprendimas nebuvo apskųstas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Ministerija, vykdydama minėtą Komisijos sprendimą, 2010 m. spalio 28 d. sprendime Nr. 31N-R-741-1572 (b. l. 10-12) pripažino, kad Agentūros 2010 m. liepos 8 d. sprendimas Nr. SP-1(11.84)-600 yra pagrįstas.

Pareiškėjas kreipėsi į Komisiją, prašydamas panaikinti Ministerijos 2010 m. spalio 28 d. sprendimą Nr. 31N-R-741-1572, Agentūros 2010 m. liepos 8 d. sprendimą Nr. SP-1(11.84)-600 ir 2010 m. liepos 14 d. sprendimą Nr. BR6-1370463.

Komisija, konstatavusi, kad Ministerija neįvykdė jai Komisijos nustatyto įpareigojimo, nagrinėjamą dėl Komisijos 2011 m. spalio 11 d. sprendimo Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) nevykdymo nutraukė, konstatuodama, kad pareiškėjui atsirado teisė kreiptis į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl Komisijos sprendimo vykdymo užtikrinimo (b. l. 13-18).

Administracinis teismas sprendžia ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje (Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 str. 1 d.). Teismas nevertina ginčijamo administracinio akto bei veiksmų (ar neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštarauja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus (Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 str. 2 d.).

2009 m. Taisyklių 9 p. apibrėžta, kad žemės ūkio naudmenos, už kurias prašoma išmoku, turi atitikti GAAB reikalavimus, patvirtintus žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327. Pareiškėjai, dalyvaujantys Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonėse, turi laikytis reikalavimų, numatytų tų priemonių įgyvendinimo taisyklėse, tvirtinamose žemės ūkio ministro įsakymu. Pareiškėjams, užsiimantiems vynuoginių sraigių auginimu, jų tiekimu rinkai ir turintiems šį verslą liudijančius dokumentus, GAAB reikalavimų 1.2 ir 1.3 p. minimi šienavimo terminai gali būti atidėti iki rugsėjo 30 d. Agentūra, taikydamą sankcijas už GAAB reikalavimų 1.6 ir 3 p. nurodytų reikalavimų nesilaikymą, turi vadovautis Aplinkos ministerijos reguliavimo srityje esančių įstaigų duomenimis apie pareiškėjų valdose nustatytus pažeidimų atvejus.

Pagal MPŪV taisyklių 5.4 p. pareiškėjas privalo laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima Valdymo reikalavimus ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, patvirtintus atskiru žemės ūkio ministro įsakymu, ir Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų apraše, patvirtintame žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327, nurodytų GAAB reikalavimų.

Komisija 2011 m. spalio 11 d. sprendime Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) pripažino, kad Ministerijos 2010 m. rugpjūčio 23 d. sprendimas Nr. 31N-R-741-1202 pagal savo pobūdį yra individualus administracinis sprendimas, kuriam taikytini Viešojo administravimo įstatymo 8 str. 1 d. reikalavimai, t. y. jis turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Komisija, be kita ko, konstatavo, kad „Ministerija, priimdama sprendimą dėl Agentūros veiksmų, rėmėsi pastarosios institucijos pateikta informacija apie gautus iš Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento duomenis ir Agentūros atspausdintu žemėlapiu fragmentu, kuriame esą matomas pareiškėjo išdegintas plotas. Toks žemėlapiu fragmentas pateiktas ir Komisijai. Jame yra pažymėtas A. R. deklaruotas laukas Nr. 1, tačiau nėra nurodyta, kada galimai buvo nustatytas deginimo faktas šiame lauke. Nėra duomenų, patvirtinančių, kad GAAB reikalavimų 1.6 p. pažeidimo plotas lauke Nr. 1 sudaro daugiau nei pusę faktinio šio lauko ploto. Jokių kitų faktinių aplinkybių, pagrindžiančių, kad pareiškėjo valdoje buvo padarytas ir nustatytas tyčinis GAAB reikalavimų 1.6 p. pažeidimas, Agentūra Ministerijai nepateikė, o pastaroji jų nenustatė. Ministerija nevertino ir to, ar nustatytasis pažeidimas atitinka Metodikos 2 p. įtvirtintą tyčinio reikalavimų pažeidimo sąvoką, t. y., kad GAAB reikalavimų pažeidimą šiuo atveju sukėlė A. R. sąmoningi veiksmai, susiję su ketinimais neteisėtai gauti paramą, kad jis sąmoningai neužtikrino net minimalios žemės ūkio naudmenų priežiūros arba sąmoningai aktyviais veiksmais darė žalą aplinkai, kėlė pavojų žmonių sveikatai, gyvūnų gerovei ir sveikatai, ar kad GAAB pažeidimai nustatyti pakartotinai. Pažymėtina ir tai, jog Ministerija nepasisakė dėl pareiškėjo teiginių, jog lauko Nr. 1 anksčiau pareiškėjas nevaldė, kad tik 2009 m. birželio 13 d. deklaravo šį lauką kaip juodąjį pūdymą jog žemę nuolat kultivavo. T. y. Ministerija

šiuo atveju nesiaiškino kada kilo gaisras, kas jį sukėlė, ar pareiškėjas tuo metu, kai kilo gaisras, buvo lauko valdytojas“.

Kaip matyti iš 2010 m. spalio 28 d. sprendimo Nr. 31N-R-741-1572, Ministerija, vykdydama Komisijos 2011 m. spalio 11 d. sprendimą Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293), iš esmės neatliko išsamaus, visapusiško tyrimo dėl A. R. 2010 m. liepos 20 d. pareiškimo. Atkartojų 2010 m. rugpjūčio 23 d. sprendime Nr. 31N-R-741-1202 nurodytą argumentaciją, kad Aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas Agentūrai pateikė duomenis 2009 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. SR-S-2252(6.219) su pridėtu kompaktiniu disku. Šiame diske buvo užfiksuoti iki 2009 m. gruodžio 1 d. išdegintų plotų geografiniai duomenys EsriShape formatu, LKS-94 koordinacių sistemoje, kurie buvo įkelti į Supaprastintątiesioginių išmokų informacinę - Geografinę informacinę sistemas ir jais vadovaujantis buvo nustatyta, kad pareiškėjo deklaruotame kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) esančiame lauke Nr. 1 (3,5 ha SPD-1 (pūdymas (juodasis) nebuvo laikomasi GAAB reikalavimų 1.6 p. nustatyto reikalavimo, t. y. ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievosežolė, taip pat ražienos negali būti deginamos.

Kaip buvo pažymėta Komisijos 2011 m. spalio 11 d. sprendime Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293), Ministerija, tirdama pareiškėjo atvejį, neišsiaiškino:

1) kada galimai buvo nustatytas deginimo faktas kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) esančiame lauke Nr. 1, kas gaisrą sukėlė, ar pareiškėjas tuo metu, kai kilo gaisras, buvo lauko valdytojas;

2) kokie duomenys patvirtina, kad GAAB reikalavimų 1.6 p. pažeidimo plotas lauke Nr. 1 sudaro daugiau nei pusę faktinio šio lauko ploto;

3) ar yra kitų faktinių aplinkybių, pagrindžiančių, kad pareiškėjo valdoje buvo padarytas ir nustatytas tyčinis GAAB reikalavimų 1.6 p. pažeidimas;

4) ar nustatytasis pažeidimas atitinka Metodikos 2 p. įtvirtintą tyčinio reikalavimų pažeidimo sąvoką, t. y., kad GAAB reikalavimų pažeidimą šiuo atveju sukėlė A. R. sąmoningi veiksmai, susiję su ketinimais neteisėtai gauti paramą, kad jis sąmoningai neužtikrino net minimalios žemės ūkio naudmenų priežiūros arba sąmoningai aktyviais veiksmais darė žalą aplinkai, kėlė pavojų žmonių sveikatai, gyvūnų gerovei ir sveikatai, ar kad GAAB pažeidimai nustatyti pakartotinai;

5) Ministerija taip pat nepasisakė dėl pareiškėjo teiginių, jog lauko Nr. 1 anksčiau pareiškėjas nevaldė, kad tik 2009 m. birželio 13 d. deklaravo šį lauką kaip juodąjį pūdymą, jog žemę nuolat kultivavo.

Kadangi Ministerija, vykdydama Komisijos 2011 m. spalio 11 d. sprendimą Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293), dėl minėtų aplinkybių visiškai nepasisakė (tuo pačiu nepaneigė pareiškėjo iškeltos versijos, kad jo veiksmuose nėra kaltės dėl įvykusio), 2010 m. spalio 28 d. sprendime Nr. 31N-R-741-1572 padaryta išvada dėl tyčinio reikalavimų pažeidimų ir pareiškėjo atžvilgiu taikytinų sankcijų šiuo atveju yra nepagrįsta. Neatsakius į minėtus klausimus (nesurinkus reikiamos informacijos), nėra pagrindo pripažinti, kad Komisijos 2010 m. spalio 11 d. sprendimas Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) buvo tinkamai įvykdytas. Vien tik formalus administracinio sprendimo priėmimas negali būti juridškai pateisinamas veiksmas. Tai, kad Komisija 2010 m. spalio 11 d. sprendimu Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) nepanaikino atitinkamų Agentūros sprendimų, nereiškia, kad Ministerija tokiu atveju gali apsiriboti formaliu jai adresuoto pareiškimo tyrimu. Skundus dėl Agentūros priimtų sprendimų Ministerija nagrinėja kaip ikiteisminė ginčų nagrinėjimo institucija,

turinti teisę pati priimti tam tikrus sprendimus Agentūros priimtų sprendimų/ atliktų veiksmų atžvilgiu (pvz., išspręsti ginčą iš esmės, pavesti Agentūrai iš naujo atlikti paraiškos vertinimo procedūrą ir kt.).

Pažymėtina ir tai, kad byloje nėra duomenų, kad pareiškėjas buvo patrauktas administracinėn atsakomybėn pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 83¹ str. nuostatas (aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimas deginant sausą žolę, nendres, šiaudus, laukininkystės ir daržininkystės atliekas). Į šią aplinkybę, sprendžiant klausimą dėl GAAB reikalavimų laikymosi, taip pat nebuvo atsižvelgta.

Visos aukščiau išvardintos aplinkybės sudaro faktinį ir teisinį pagrindą patenkinti A. R. 2010 m. gruodžio 15 d. prašymą: įpareigoti Ministeriją įvykdyti Komisijos 2010 m. spalio 11 d. sprendimą Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) ir pakartotinai išnagrinėti jo 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą atsižvelgiant į Komisijos 2010 m. spalio 11 d. sprendime Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) nurodytas aplinkybes. Nustatytinas vieno mėnesio nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos terminas įpareigojimui įvykdyti (Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 str. 2 d.).

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 97 str., 127 str. 1 d., teisėjų kolegija

n u s p r e n d ė :

pareiškėjo A. R. prašymą tenkinti.

Įpareigoti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos įvykdyti Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2010 m. spalio 11 d. sprendimą Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) ir pakartotinai per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos išnagrinėti A. R. 2010 m. liepos 20 d. pareiškimą atsižvelgiant į Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2010 m. spalio 11 d. sprendime Nr. 3R-240 (2010/05-4R-293) nurodytas aplinkybes.

Sprendimas per 14 dienų nuo jo paskelbimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant skundą tiesiogiai šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai Rūta Miliuvienė

Arūnas Dirvonas

Rosita Patackienė